

De positieve en negatieve gevolgen van passend onderwijs

Is passend onderwijs mislukt? Het is de eerste vraag tijdens de sessie die Miriam Walraven (Oberon) en Ton Eimers (KBA Nijmegen) op het NRO-congres over dit onderwerp geven. De vraag maakt veel los bij de sessiebezoekers: herkenning, vragen en ervaringen. Tijdens de interactieve sessie delen Walraven en Eimers de door hun gevonden antwoorden uit het landelijk evaluatieonderzoek naar passend onderwijs met het publiek.

Door Daphne van der Eijk en Janne Slappendel

Vier jaar geleden is de Wet passend onderwijs ingevoerd in Nederland. Scholen hebben vanaf dat moment een zorgplicht. Dat betekent dat zij samen met andere scholen en instellingen in de regio ervoor moeten zorgen dat elk kind een passende onderwijsplek krijgt. Het doel van de nieuwe wet is zoveel mogelijk leerlingen regulier onderwijs te laten volgen.

Naar aanleiding van het invoeren van deze wet is het landelijke evaluatieprogramma passend onderwijs in 2015 gestart. De onderzoeksprojecten worden uitgevoerd door een consortium van onderzoeksinstituten onder leiding van het Kohnstamm Instituut. Het onderzoeksprogramma eindigt in 2020. De hoofdvraag van het onderzoek is: wat is de impact van passend onderwijs op het gehele stelsel van onderwijs voor leerlingen die extra steun behoeven? Uit reacties van het publiek komt naar voren dat de leerkrachten niet weten wat het precies inhoudt, maar dat zij dit wel moeten uitvoeren. Daar zit enige verwarring.

Wat ook naar voren komt is dat op alle niveaus de neuzen dezelfde kant op moeten staan. Voor leerkrachten moet duidelijk zijn wat van hen verwacht wordt. Zij zijn afhankelijk van de schoolleiders, deze weer van het schoolbestuur, en dat op zijn beurt van het bestuur van het

samenwerkingsverband. Leerkrachten hebben doorgaans pas als laatste iets te zeggen. Daarbij wordt niet altijd goed gekeken naar verschillende niveaus: leerkracht versus organisatie.

Tijdens de sessie worden de resultaten van het evaluatieprogramma gedeeld aan de hand van enkele vragen. De eerste vraag is: is passend onderwijs een bezuiniging? Daarnaast wordt gekeken of er wel gebeurt wat zou moeten gebeuren. Zo is het 'probleem van de thuiszitter' (nog) niet opgelost. En het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs is, na een daling, het laatste jaar weer gestegen. Tegelijkertijd wordt de werkdruk bij leraren niet alleen veroorzaakt door passend onderwijs. Ook wordt besproken of de samenwerking met jeugdhulp is verbeterd en hoe passend onderwijs wordt ingevoerd in het mbo. Daarbij wordt duidelijk dat, ondanks dezelfde doelen, het beeld in het mbo toch minder negatief is.

Walraven wil tevens benoemen dat er zeker ook positieve ervaringen en ontwikkelingen zijn; er is bijvoorbeeld veel meer maatwerk mogelijk voor leerlingen met ondersteuningsbehoeften.

Conclusie op de vraag of passend onderwijs mislukt is, luidt dan ook dat de wet zowel positieve als negatieve gevolgen heeft. Er is zeker vooruitgang geboekt: de zorg staat dichterbij de leerling en leerlingen worden meer gezien. Er zijn echter nog wel wat knelpunten, zoals de lange wachtlijsten bij jeugdhulp en het feit dat docenten te weinig geïnformeerd worden; ook hierbij is communicatie erg van belang. Een mooie reactie van een leerkracht uit het publiek: samen kun je meer dan alleen. Zij geeft de tip om kennis en ervaringen van collega's te gebruiken om passend onderwijs mogelijk te maken. Dit zorgt ervoor dat het beter is te realiseren.

Meer weten? Kijk op de [website van de Evaluatie Passend Onderwijs](#).

[« Terug naar alle reportages](#)